

EGALITĂȚI

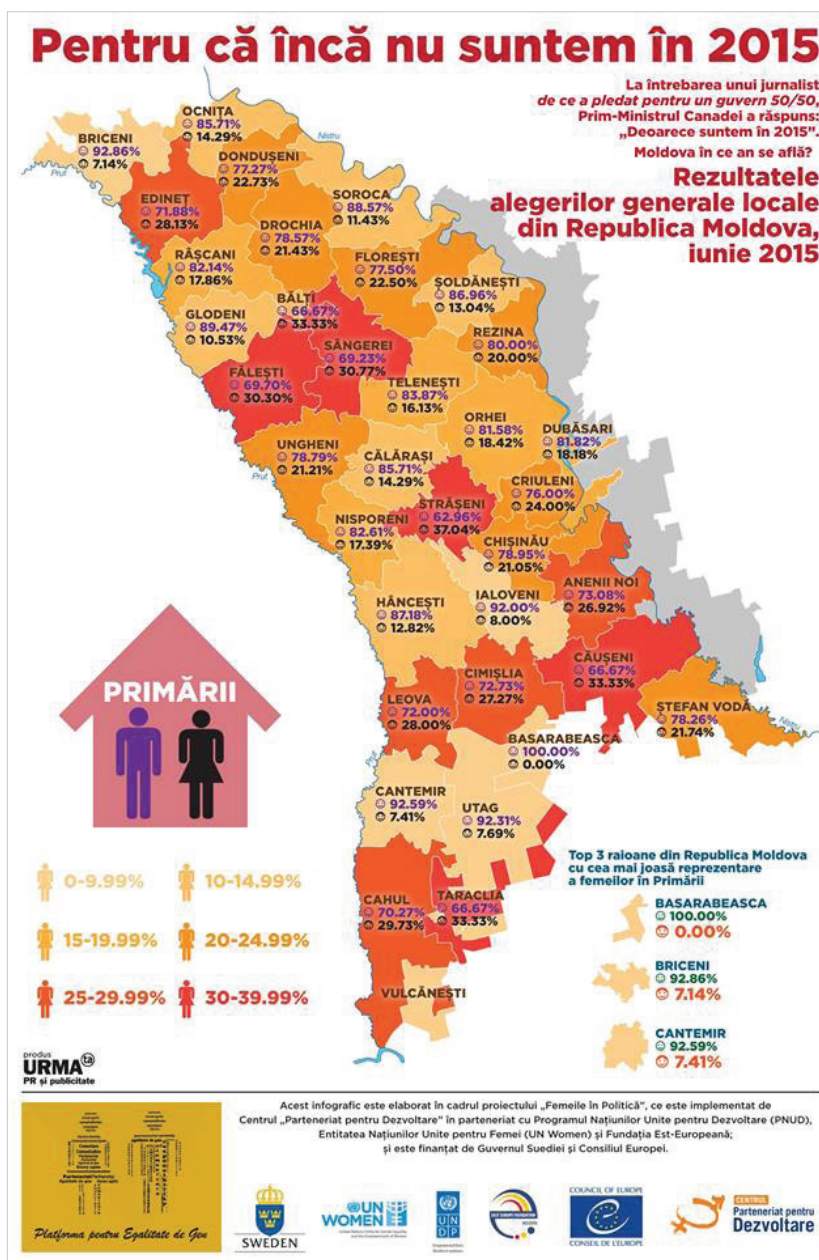
fără DISPARITĂȚI

Doar 20 la sută din primarii aleși sunt femei

La scrutinul local din 2015, au fost aleși 898 de primari, și doar 185 dintre ei sunt femei, ceea ce constituie 20,6%. Potrivit unui studiu al Asociației Promo-LEX, cele mai multe femei primar fac parte din Partidul Liberal, 28,84% dintre primarii aleși, iar cele mai puține – din „Partidul Nostru”, 22,72%. Astfel, nici o formațiune politică nu a atins cota de cel puțin 40%, pe care și-au asumat-o public mulți dintre liderii partidelor politice.

Potrivit Centrului Național de Studii și Informare pentru Problemele Femeii „Parteneriat pentru Dezvoltare”, raionul Strășeni este fruntaș în țară după numărul de femei alese în funcția de primar la ultimele alegeri locale: peste 37% din primarii aleși o constituie femeile. La polul opus, raioanele cu cele mai puține femei în fruntea localităților sunt Basarabeasca, Briceni și Cantemir. În raionul Briceni, doar două din cele 28 de primării sunt conduse de femei.

**Sursa: Asociația
Presei Independente**

Alexei Buzu:

„Sondajele de opinie ne arată că alegătorii devin tot mai deschiși față de participarea femeilor în politică”

În luna decembrie a anului trecut, mai mulți reprezentanți ai societății civile au înaintat Parlamentului mai multe propuneri pentru îmbunătățirea proiectului de lege referitor la egalitatea de gen. În istoria R. Moldova, nici o femeie nu a deținut funcția de Președinte de țară. Care sunt cauzele și ce șanse ar avea o femeie să dețină o astfel de funcție? Cum sunt percepute femeile în politică de către alegători? Sunt doar câteva întrebări adresate Directorului Executiv al Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD), Alexei Buzu.

— *De multe ori, R. Moldova este remarcată de străinii care ne vizitează, pentru femeile frumoase. Când se va vorbi despre R. Moldova ca despre o țară cu femei lidere?*

— Cred că va mai trece mult timp, deoarece progresul în acest sens este unul foarte lent. La modul practic, avem un număr mai mic de femei în Parlament comparativ cu anul 2005. Clasa politică din Moldova nu este capabilă să devină mai reprezentativă - să fie reprezentată de mai multe femei și tineri. Iar fără măsuri mai drastice, cum ar fi introducerea unui sistem de cote, cred că vom avea aceeași situație încă în următorii 50 de ani.

— *În istoria RM nici o femeie nu a deținut funcția de președinte de țară. Ce ar trebui să se schimbe în contextul politic sau cel legislativ ca o femeie să poată accede la așa funcție?*

— Cred că atâta timp cât nu vom avea o reformă profundă a ceea ce numim finanțarea partidelor și a campaniilor electorale, nu vom putea pretinde că există șanse ca o femeie competentă și integră să fie aleasă în această funcție. Cred că ar exista mai multe șanse dacă Președintele Republicii ar fi ales în mod direct. Sondajele de opinie ne arată că alegătorii devin tot mai deschiși față de participarea femeilor în politică. Totodată, cred că este important să menționăm că alegerea unei femei în această funcție nu va însemna că problema subreprezentării femeilor în politică va fi rezolvată.

— *Mentalitatea și stereotipurile societății noastre sunt bariere în accesul femeilor la funcții de conducere? De unde trebuie să înceapă schimbarea?*

— Din păcate suntem încă o societate patriarhală, în care rolurile tradiționale de gen sunt destul de bine conturate. O cercetare realizată de Fundația Soros în 2010 și în 2014 arată că percepțiile patriarhale nu s-au schimbat semnificativ. În același timp, unicul lucru pe care l-am sesizat în ceea ce privește stereotipurile de gen este faptul că atât femeile, cât și bărbații au devenit mai deschiși față de participarea femeilor în politică. Spre exemplu, în anul 2006, 50% din respondenți considerau că bărbații sunt mai buni la politică decât femeile, în anul 2014 doar 20% credeau acest lucru. Sunt sigur că în acest an această cifră va fi și mai mică. Atunci când vorbim despre stereotipuri, trebuie să menționăm și elita politică din Moldova – interacționând cu deputații și liderii politici de la noi, m-am convins că alegătorii acestei țări sunt mult mai toleranți decât liderii politici care pretind că-i reprezintă.

— *Introducerea unor sancțiuni ar duce la respectarea normelor recomandate de partenerii noștri externi privind ridicarea cotei participării femeilor în funcții de conducere?*

— Practica internațională, dar și simpla logică, ne arată că cea mai eficientă sancțiune pentru acele partide care nu ar respecta o minimă cotă de reprezentare ar fi refuzul de a înregistra lista de candidați de către organul electoral. Un alt tip de sancțiune este cea financiară, fie prin impunerea unor penalități financiare sau lipsirea partidelor de finanțarea de la stat. Acestea din urmă sunt mai puțin eficiente, de aceea sperăm că Parlamentul va adopta drept sancțiuni neînregistrarea listei de candidați.

Maria Darii, o fermieră de la Drochia, cultivă doar produse ecologice

Sunt oameni care prin exemplul lor te inspiră. Nu mă refer la vedete sau persoane publice cunoscute, ci la oameni simpli care își iubesc meseria și nu vor să renunțe ușor la ce le place să facă zi de zi.

O oră de discuție cu ei te poate schimba mult și te determină să devii mai bun, mai dedicat, mai atent la tot ce se întâmplă în jur. Recent, am avut ocazia să vorbesc cu Maria Darii, proprietara unei gospodării țărănești din satul Chetrosu, raionul Drochia. În pofida greutăților care îi macină în general pe agricultori, ea reușește să crească legume ecologice și să-și facă planuri de viitor.

În mod normal, aș fi găsit-o pe Maria Darii în câmp. Dar toamna târzie e o perioadă în care agricultorii pot să-și mai tragă suflul, să se întâlnească și să facă niște bilanțuri, de aceea discuția noastră a avut loc în biroul AGROinform din Drochia. Din anul 1998, este proprietara gospodăriei țărănești, care îi poartă numele, din satul Chetrosu, aflat la vreo 10 km de centrul raional. Relația cu pământul a început demult, când trebuia să decidă ce meserie să-și aleagă. Profesorii de la școală o convingeau să meargă la Pedagogie sau Medicină, dar agronomia a fost domeniul care a atras-o. După desființarea colhozurilor și împărțirea

pământurilor, agronomul experimentat Maria Darii a obținut șansa să nu mai lucreze pentru alții, ci pentru propria familie. A pornit de la cotele ei și ale soțului care le-au revenit după privatizare, în total două hectare, după care, pe parcursul anilor, a mai procurat terenuri. În prezent, G.Ț. „Maria Darii” dispune de 28 de hectare de pământ, proprietate privată, și 12 ha de teren arendat. Pe jumătate de hectar a fost construită o seră unde cresc legume (roșii, ardei), pe 13 hectare de câmp deschis se cultivă varză și ceapă, iar restul loturilor sunt destinate pentru culturile de asolament: soia, floarea-soarelui, porumb, grâu.

„Nepotul m-a convins să creștem legume ecologice”

Având o gospodărie cu suprafețe mici, fermierul Maria Darii pune accent pe calitatea produselor, nu pe cantitate. Ea este unul din furnizorii de legume ecologice pentru consumatorii din raion. Vin chiar clienți din Chișinău după roșiile și cartofii crescuți la Chetrosu. Se întâmplă ca cererea să depășească mult oferta, de aceea Maria Darii nu duce lipsă de cumpărători. Cel care a convins-o definitiv să cultive doar produse ecologice a fost nepotul care devenise alergic la legumele cumpărate la piață. „Am hotărât să începem un mod sănătos de viață. Trecem

în al treilea an de conversie la produse ecologice. Am renunțat la pesticide și ierbicide, folosim doar piatră vântă, var și fungicide admise pentru produse ecologice. De asemenea, cumpărăm doar îngrășăminte organice de la fermele din zonă”, explică Maria Darii. Ca să obțină certificat de inofensivitate de la Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), fermiera merge la centrul fitosanitar, prezintă jurnalul cu date privind substanțele folosite, tipul legumei, și trimite mostrele culturii pentru analize la Bălți. Maria Darii susține că marii producători agricoli nu pot să crească culturi sută la sută ecologice. Asta este explicația pentru care fermiera nu se grăbește să-și extindă suprafața de pământ cultivat. „Roada este mică, nici aspectul nu este atractiv, dar în schimb calitățile gustative sunt superioare. Nu mă extind pentru că, fiind agronom, eu nu cred că e posibil să faci produse ecologice pe suprafețe mari”. Legumele G.Ț. „Maria Darii” ajung atât la piața din Drochia, cât și la școli și grădinițe, iar anul acesta, fermiera a crescut porumb ecologic pentru export în Olanda pe o suprafață de trei hectare.

Businessul de familie e cel mai trainic

Când o întreb ce părere are despre pregătirea tinerilor agronomi, îmi relatează de fapt o impresie sceptică ce persistă în mediul fermierilor: diplomele nu spun mare lucru. Maria Darii a ajuns chiar la o concluzie fermă: de când s-a introdus învățământul cu taxă, nu mai putem vorbi de cunoștințe. „Pe vremea mea, poate se mai strecura câte un fecioraș de președinte de colhoz la facultate, dar oricum la sesiune nu ținea piept”. Totuși, dacă se aventurează vreun tânăr să facă agricultură, birocrăția și creditele bancare îl descurajează rapid. Lipsa tinerilor este simțită la Chetrosu, la fel ca în alte sate. Nici brațe de muncă energice nu se prea găsesc. „Noi încă trebuie să educăm societatea. S-o facem mai responsabilă. Omul nostru a fost condus și așteaptă să fie condus. Ce folos că eu îl angajez și-i plătesc 150-200 de lei. Dacă nu stai lângă el, nu face mare lucru, așteaptă să-i treacă ziua și să ia banul”, spune Maria Darii. Mai ales că nici posibilități de angajare nu sunt. Pe cele peste cinci mii de hectare ale fostului colhoz oamenii nu prea au de lucru. Liderii agricoli folosesc pesticide și ierbicide și nu au nevoie de prășitori, iar sătenii preferă mai curând să plece peste hotare. Totuși, când se uită la satul ei, în care au rămas doar copiii și bătrânii, femeia

nu-și poate explica de ce o mamă își lasă odraslele și pleacă la muncă în Italia. „Chiar dacă au primit bani, celulare, calculator etc., copiii nu au primit ce este mai important - o copilărie plină de căldura părintească. Iar timpul pierdut nu-l mai întorci”, spune ea. Fermiera crede că de vină este statul care descurajează oamenii să lucreze în agricultură și să-și asigure un trai decent, chiar dacă R. Moldova este o țară agrară.

„Cred în viitorul gospodăriilor mici”

Maria Darii este sufletul și motorul gospodăriei agricole care îi poartă numele. A pornit pe drumul afacerilor, alături de soțul ei care o susține în toate. Ea este convinsă că businessul de familie e cel mai rezistent, pentru că fiul sau fiica nu iau totul de la zero, ci continuă ce au început părinții. S-a convins de asta după ce a vizitat mai multe țări europene (Olanda, Polonia, Franța ș.a.) și a văzut cum lucrează fermierii de acolo. Se descurcă cu forțele proprii, iar o dată a beneficiat și de un grant de 60 mii de lei oferit de Asociația obștească „Pro Cooperare Regională” susținută de Elveția. Când privește ajutorul statului, văzând ce se întâmplă la Chișinău, fermiera nu prea are mari speranțe că va primi subvențiile promise. Totuși, Maria Darii nu renunță la planurile sale. „Dacă nu aș fi optimistă și nu aș avea ambiție, aș pierde orice rost. Când intru în seră și văd cum crește planta ceea, eu de fapt mă odihnesc. Planurile mă încurajează să merg înainte”. Anul viitor, în gospodăria țărănească „Maria Darii”, ar putea să apară o seră nouă și un frigider. Fermiera chiar vrea să se asocieze cu mai mulți producători din nordul Moldovei și să creeze un punct de vânzare a produselor ecologice.

Articol publicat în ziarul Timpul, în cadrul proiectului „Sensibilizarea opiniei publice privind echilibrul de gen în spațiul politic și de afaceri”, implementat de IDIS „Viitorul”, cu suportul proiectului „Susținerea Instituțiilor Naționale pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Omului (INPPDO), conform recomandărilor Comitetelor Convențiilor ONU și Revizuirii Periodice Universale (UPR)”. Proiectul este finanțat de Ministerul Afacerilor Externe din Norvegia, cofinanțat și implementat de PNUD Moldova și Oficiul Înaltului Comisar ONU pentru Drepturile Omului (OHCHR)”.

Autor: Ion Macovei

Retrospectiva lunii

• Consolidarea capacităților și promovarea femeilor în sistemul afacerilor interne

În cadrul proiectului „Consolidarea capacităților și promovarea femeilor în sistemul afacerilor interne” la data de 30 noiembrie 2015 a fost înregistrată oficial la Ministerul Justiției Asociația Națională a Femeilor din Sistemul Afacerilor Interne.

Obiectivul general al Proiectului este promovarea femeilor în cadrul sistemului afacerilor interne și eliminarea stereotipului că organele de aplicare a legii sunt un mediu de activitate specific bărbaților.

Astfel, Asociația Națională a Femeilor din Sistemul Afacerilor Interne va reprezenta o comunitate pentru femeile active și de succes din cadrul MAI, în care acestea vor putea descoperi modele și istorii de succes.

Totodată, prin intermediul Asociației va fi dezvoltată o rețea care va oferi femeilor din sistem oportunități de dezvoltare personală și profesională prin consolidarea capacităților de leadership, motivare, sporirea încrederii, promovarea imaginii pozitive a femeilor în sistemul afacerilor interne etc.

Angajatele MAI pot deveni membre ale Asociației și participa în cadrul tuturor activităților organizate de Asociație completând o cerere de aderare.

www.mai.gov.md

• Mai multe femei în funcții de conducere

Din cei 101 deputați din Parlament doar 22 sunt de femei. După părerea activiștilor pentru egalitate de gen, femeile sunt sub-reprezentate în structurile decizionale electivă, în pofida faptului că reprezintă peste jumătate din populația țării.

Comisia pentru drepturile omului a discutat în Parlament, la sfârșitul lui decembrie, pachetul de documente privind egalitatea de gen și a acceptat cota minimă de 40 de procente de participare a femeilor în Parlament și Guvern. Proiectul de lege urmează să fie dezbătut în Parlament în a doua lectură.

Totodată, mai mulți activiști civici și membri ai ONG-urilor pentru drepturile omului au venit cu propuneri

pentru îmbunătățirea proiectul de lege referitor la egalitatea de gen.

Principalele amendamente la proiectul de lege sunt introducerea cotei de 40 de procente de reprezentare a femeilor în executiv și legislativ și acordarea concediului paternal de 14 zile pentru persoanele angajate.

Viceministrul Muncii și Protecției Sociale, Boris Gîlca a declarat că egalitatea gender este deja pe masa de lucru a politicianilor.

Alături de reprezentare egală în organele decizionale de stat, activiștii pentru egalitate de gen au propus luarea mai multor măsuri împotriva violenței față de femei și violenței în familie, încurajarea implicării active a femeilor în domeniul antreprenorial, micșorarea diferențelor dintre salarii și pensii primite de ambele sexe.

La scară globală, doar 17% dintre ministerele din lume au în frunte o femeie. Instituțiile de stat pe care le conduc țin în mare parte de sectorul social, iar în domeniul financiar și economic practic nu sunt femei lideri.

Sursa: După Radio Europa Liberă

• Inegalități gender

Domeniile în care persistă cel mai mare nivel de inegalitate gender sunt politica, unde femeile sunt subreprezentate, și sănătatea. La fel, este mică și ponderea femeilor antreprenori. Iar 63% din femeile din Moldova au fost supuse cel puțin unei forme de violență. Piața muncii a înregistrat cele mai mari regrese. În 2014 s-a redus numărul de femei angajate care au cel puțin un copil de vârstă preșcolară, pe când numărul de bărbați angajați, cu copii de vârstă preșcolară, a rămas același.

Deși persistă stereotipurile, populația și-a schimbat ușor percepția privind rolul femeii în politică, acest domeniu înregistrând o mică îmbunătățire. Femeile rămân discriminate în ceea ce privește accesul la resurse, în special situația este proastă în cazul femeile vârstnice. Pensia femeilor rămâne mai mică decât cea a bărbaților.

Aceste date se conțin în Indexul Egalității de Gen 2015, prezentat de Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare.

www.consiliulong.md

Inițiativele anului 2015

6 MARTIE

Germania adoptă legea privind cota de gen în consiliile de administrație. Care prevede ca femeile să ocupe cel puțin 30% din funcțiile de conducere. Totodată, tendința este ca această cotă să crească până la 40 procente. Norvegia este prima țară din Europa care a promulgat încă în 2003 cota de 40% în rândul femeilor cu funcții de conducere.

9 MARTIE

Deținând cea mai mare rată de femei ucise, America Latină vrea să schimbe aceste statistici. Brazilia (în martie) și Columbia (în iunie) s-au alăturat altor 15 țări din regiune pentru a adopta legea împotriva acestui fenomen, solicitând sancțiuni mai dure și definind acest fenomen.

15 APRILIE

Suedia adaugă pronumele neutru "hen", care desemnează o persoană fără gen. Nu este un termen nou în vorbirea suedeză, fiind utilizat de câteva decenii, dar a devenit mai popular odată cu solicitarea comunității transgender

5 MAI

Nigeria interzice mutilarea genitală a femeilor, care provoacă infecții sau chiar decesul acestora. Însă, chiar și cu intervenții legislative, acest fenomen este dificil de controlat din cauza culturii populației care continuă practicarea acestui obicei.

22 MAI

Irlanda adoptă căsătoriile între persoanele de același sex.

23 Iunie

În Malawi se anulează căsătoriile în rândul copiilor, aprobând vârsta legală de 18 ani pentru mariaje. Malawi deține cea mai înaltă cotă de căsătorii cu copii.

12 IULIE

Tânăra Malala Yousafzai și-a sărbătorit aniversarea de 18 ani deschizând o școală pentru refugiații sirieni în Lebanon, la graniță cu Siria, unde vor fi instruite 200 de fete.

25 SEPTEMBRIE

Agenda ONU pentru Dezvoltare Sustenabilă 2030 include 17 obiective de eradicare a sărăciei și dezvoltare a dezvoltării sociale și economice. Totodată, agenda prevede egalitatea gender.

13 OCTOMBRIE

Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite a adoptat în unanimitate rezoluția 2242, care recunoaște rolul participării femeilor în asigurarea păcii și securității

28 OCTOMBRIE

Nepal alege în funcția de președinte o femeie. Bidhya Devi Bhandari fiind prima femeie președinte în această țară. Anul 2015 poate fi trecut drept anul cu cele mai multe numiri ale femeilor în funcții de conducere, printre care: Kolinda Grabar-Kitarovic, președinta Croației; Zekra Alwach devine prima femeie primar în Bagdad, Irak; Arabia Saudită alege pentru prima dată o femeie în Consiliul local. Astfel, până la 1 decembrie 2015, 13 femei dețineau funcția de președinte de țară și alte 12, funcția de șefă a Guvernului.

4 NOIEMBRIE

Canada desemnează un Guvern care respectă egalitatea de gen.

10 NOIEMBRIE

Tunisia adoptă modificări în legislație și permite femeilor să călătorească cu copii minori fără acordul tatălui. Modificarea a apărut după ce Tunisia a inclus mai multe drepturi pentru femei în Constituție, fiind considerată cea mai progresistă Constituție în regiunea Arabă în 2014.

www.unwomen.org

12 DECEMBRIE

În Arabia Saudită are loc primul scrutin deschis femeilor, fiind ultima țară din lume care le-a interzis până acum cetățenelor sale să voteze și să se prezinte în alegeri.

Arabia Saudită este condusă conform unei viziuni rigurose a islamului, potrivit căreia femeile nu au dreptul să conducă mașina și trebuie să obțină acordul unui bărbat pentru a munci sau a călători.

www.agerpres.ro

IDIS „Viitorul” reprezintă o instituție de cercetare, instruire și inițiativă publică, care activează pe o serie de domenii legate de: analiză economică, guvernare, cercetare politică, planificare strategică și management al cunoștințelor. IDIS activează în calitate de platformă comună care reunește tineri intelectuali, preocupați de succesul tranziției spre economia de piață și societatea deschisă în Republica Moldova.

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” este succesorul de drept al Fundației Viitorul, și păstrează în linii mari tradițiile, obiectivele și principiile de acțiune ale fundației, printre care se numără: formarea de instituții democratice și dezvoltarea unui spirit de responsabilitate efectivă printre oamenii politici, funcționari publici și cetățenii țării noastre, consolidarea societății civile și spiritului critic, promovarea libertăților și valorilor unei societăți deschise, modernizate și pro-europene.

Pentru mai multe informații asupra acestei publicații ori asupra abonamentului de recepționare a publicațiilor editate de către IDIS, vă rugăm să contactați direct Serviciul de Presă și Comunicare Publică al IDIS „Viitorul”. Persoana de contact: Diana Lungu - diana.lungu@viitorul.org

Orice utilizare a textului din buletin trebuie să conțină referințe la IDIS „Viitorul”.